

Сабр ҳақида келган ҳадислардан намуналар | Тазкия дарслари (278-дарс)

19:00 / 20 апрель 1115

دَحَا أَمْ: لَأَقَمَ لَسَوِّهِ لَعْلَلِ لِيَصْرِي بِن لِنَعُ، هُنَّ عُلُ لَلِ يَضَرُّ يَسُومُ يَبَأَنْعُ
وَهُوَ، أَدَلُّوهُ لَنُؤَلِّغِي وَ، أَدْنُ هَلْ نُولِّغِي مُنَّ، يَلَأَعْتِ لَلِ نَمُ هُغَمُ سَيَّي دَأَى لَعْرَبُ صَأ
يَنَأُخِي شَلْ أُهُ أَوْر. «مُهَي فَاغِي وَ، مُهُؤُ زَرِي كَلَدَ عَم

Абу Мусо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ўзи эшитган озорга сабр қилишда Аллоҳ таолога тенг келадиган бирор зот йўқ. Улар У Зотга тенгдош қилурлар. Улар У Зотга бола қилурлар. Шундай бўлса ҳам, У Зот уларни ризқлантирур ва афв қилур», дедилар».

Икки шайх ривоят қилишган.

Ўзига озор берганларнинг қилмишларига сабр қилиш ва уларни афв қилиб юбориш Аллоҳ таолонинг сифатларидан бири экан.

مَسَقٌ مَّسَوِّهِ لَعْلَلِ لِيَصْرِي لَلِ لُؤْسَرِ مَسَقٍ: لَأَقَمَ هُنَّ عُلُ لَلِ يَضَرُّ لَلِ دُبَعُ نَعُ
هُوَ أَوْبَ دِيرُ أَمْ مَسَقٌ لَاهُنَّ لَلِ أَوْ رَاصِنَّ أَلِ نَمُ لُجَرَّ لَأَقَفُ، مُسَقِي يَنَأَكْ أَمْضَعَبَكْ
قَشَفُ، هُنَّ رَاسَفُ، هَبَأُ صَأ يَفَ وَهُوَ هُنَّ يَتَأَفُ، رِي بِن لَلِ نَلُؤُقْ أَلِ أَمْ: تُتَلِقُ لَلِ
يَدُؤَا: لَأَقَمُ، هُنَّ رَبْحُ أُنْكَ أَمْ لِيَّ نَأُتَدِدُو يَتَحَبَّضَعُو، هُنَّ وَرِي عَتَوُ، هُنَّ لَعْلَلِ دَ
يَذُمَّرَّتْ لَلِ أَوْ نَأُخِي شَلْ أُهُ أَوْر. «رَبَّصَفَ كَلَدُ نَمَ رَتُّ كَأَبِ يَسُومُ

Абдуллоҳ розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам аввал қилган тақсимларига ўхшаш бир тақсим қилдилар. Шунда ансорлардан бир киши:

«Аллоҳга қасамки, бу тақсимлашда Аллоҳнинг розилиги ирода қилинмади», деди.

Мен: «Аллоҳга қасамки, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга хабар бераман», дедим-да, у зотнинг ҳузурларига бордим. Ул зот саҳобалари билан эканлар. Мен ул зотга у айтган гап ҳақида сирли равишда хабар бердим. Бу у зотга оғир ботди. Юзлари ўзгариб, жахллари чиқиб кетди. Ҳатто мен: «Ул зотга хабар бермасам бўлар экан», деб ўйладим.

Сўнгра у зот:

«Аллоҳ Мусони раҳмат қилсин! У бундан ҳам кўпроқ озор еб, сабр қилган эди», дедилар».

Икки шайх ва Термизий ривоят қилишган.

Бу ривоятда номи зикр қилинмаган, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга қаттиқ озор берган одам Меътаб ибн Қушайр исмли мунофиқ эди.

Ушбу ҳадиси шарифнинг бошқа ривоятини ҳам ўрганиш жараёнида тўлиқроқ маълумот олсак, ажаб эмас.

يَفْأَسَانَهُ لَلْأُلُوسِ رَرَثَ إِذْ نَبِيٌّ حُمُومِي نَاكَ أَمَلٌ لَقَ، هُوَ نَعُوهَ لَلْأَيُّضِ رَهَلَلِ دَبَعٌ نَعِ
يَطْعُ أَوْ كَلَدَلْ ثَمَّ نَعُوهَ نَبِيٌّ عِطْعُ أَوْ لَبِإِلْ أَمَّ نَعُوهَ نَبِيٌّ سَبَّاحٌ نَبِغَرْقُ أَلْأَيُّطْعُ أَوْ نَعُوهَ سَقُلْ
وَهُ نَبِيٌّ لَلْأَوِ لُجَرَلْ أَوْ نَعُوهَ سَقُلْ أَيْ فِذِي مَوِي مَهْرَثْ أَوْ بَعَرْ لَلْأَيُّشْ أَمَّ نَبِيٌّ أَسَانُ
لُوسِ رَرَبَّحُ أَلْأَوِ «تَلْقُفٌ لَقَ، هُوَ لَلْأَوِ جَوَاهِي فَدِي رَأْ أَمَّ، أَيْ فَلَ دُعُ أَمَّ نَعُوهَ سَقُلْ
مُثْ فَرَّصَلْ أَلْأَوِ نَعُوهَ وَرِيَّ عَتَفٌ لَقَ، لَقَ أَمَّ بَهُ تَرَبَّحُ أَوْ هُوَ تَيْتَ أَوْ لَقَ، هُوَ لَلْأَوِ
دَقُ، يَسُومُ هُوَ لَلْأَوِ مَحْرِي» لَقَ مَثْ لَقَ، «هُوَ لُوسِ رَوُوهَ لَلْأَوِ دَعِي مَلْ نَبِيٌّ لَدَعِي نَمَفٌ لَقَ
هُ أَوِ. أَيْ دَحْ أَدَعِي لَلْأَوِ عَفْرَأْ أَلْ، مَرَجْ أَلْ تَلْقُفٌ لَقَ. «رَبَّصَفْ أَدَهُ نَمَّ رَثْ كَبَّ أَيْ ذُو
مَلْسُمٌ

Абдуллоҳ розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Ҳунайн куни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам тақсимлашда баъзи одамларни устун қўйдилар. Ул зот Акраъ ибн

Ҳобисга юзта туя бердилар. Уяйнага ҳам шунча бердилар. Арабларнинг ашрофларидан баъзиларига ҳам бердилар ва ўша кун тақсимлашда уларни устун қўйдилар.

Шунда бир киши:

«Аллоҳга қасамки, бу тақсимлашда адолат қилинмади. Бунда Аллоҳнинг розилиги ирода қилинмади», деди.

Бас, мен: «Аллоҳга қасамки, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга хабар бераман», дедим-да, у зотнинг ҳузурларига бориб, у айтган гап ҳақида хабар бердим.

Ул зотнинг юзлари ўзгариб, тери бўяладиган қизил қонга ўхшаб кетди ва:

«Агар Аллоҳ ва Унинг Расули адолат қилмаса, ким адолат қилади?! Аллоҳ Мусони раҳмат қилсин! У бундан ҳам кўпроқ озор кўриб, сабр қилган эди», дедилар.

Шунда мен: «Бундан кейин у зотга гап кўтариб келмайман», дедим».

Муслим ривоят қилган.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам қалбларини улфат қилиш лозим бўлган кишиларга ўлжадан кўп нарса берган эдилар. Уларнинг ичида ушбу ривоятда номлари зикр қилинган Ақраъ ибн Ҳобис, Уяйна ва бошқалар бор эди. Тақсимлашдаги ҳикматни англаб етмаган Меътаб ибн Қушайр номли мунофиқ бу ишда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни адолатсизликда айблашга бориб етди. Аммо ул зот ушбу тақсимлаш айна адолат эканини ва ҳалиги танқидчининг гапи озор эканини баён қилдилар. Ул зот ўзларига озор берган одамни жазолашга қодир бўлсалар ҳам сабр қилиб, уни афв этдилар.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.